

VSAA Ētikas kodekss

Publicēts: 19.04.2021.

Ētikas kodekss

Izdoti saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 72.panta pirmās daļas 1.punktu un Ministru kabineta 2018.gada 21.novembra ieteikumu Nr. 1 "Valsts pārvaldes vērtības un ētikas pamatprincipi" 22.punktu

I. Vispārīgie jautājumi

Ētikas kodekss nosaka Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā (turpmāk – aģentūra) nodarbināto profesionālās ētikas un uzvedības pamatprincipus, lai sekmētu labu pārvaldību, vairotu sabiedrības uzticēšanos aģentūrai un valsts pārvaldei kopumā.

Nodarbinātie savā darbībā ievēro valsts pārvaldes vērtības un ētikas pamatprincipus, šajā kodeksā iekļautos pamatprincipus un ētikas normas.

Nodarbinātie pilda savus pienākumus, veicinot sabiedrības uzticēšanos aģentūrai un valsts pārvaldei kopumā, atturas no darbībām, kas varētu negatīvi ietekmēt aģentūras tēlu un mazināt sabiedrības uzticēšanos tās darbībai.

Situācijās, kas nav minētas šajā kodeksā, nodarbinātais rīkojas saskaņā ar vispārpieņemtām uzvedības un ētikas normām.

II. Profesionālās ētikas pamatprincipi

Nodarbinātais ir lojāls pret aģentūru un ievēro tās darbības mērķus un pamatvērtības.

Nodarbinātais pilda savus pienākumus objektīvi un taisnīgi, ievērojot personu vienlīdzību likuma priekšā un neizrādot īpašu labvēlību vai privilēģijas kādai no tām.

Nodarbinātais rīkojas profesionāli, ievērojot normatīvos aktus un vispārējos tiesību principus.

Nodarbinātais izmanto darba laiku intensīvi un lietderīgi.

Nodarbinātais rūpējas par savu profesionālo izaugsmi, paplašina un padziļina savas profesionālās zināšanas, apgūst nepieciešamās iemaņas un prasmes, lai savus pienākumus veiktu pienācīgi un lietpratīgi.

Nodarbinātais savus pienākumus veic ar atbildības sajūtu, precīzi un godīgi, izmantojot labāko pieredzi un praksi.

Nodarbinātais ir patstāvīgs un neatkarīgs savu pienākumu izpildē, norobežojas no personīgajām interesēm un ārējās ietekmes (citu personu, politisku, reliģisku vai sociālu grupu interesēm).

Nodarbinātais brīvi pauž savu viedokli un izsaka priekšlikumus, kas uzlabo aģentūras darbību.

Nodarbinātais savā darbībā ievēro atklātību pret sabiedrību, ievērojot normatīvajos aktos paredzētos ierobežojumus. Ar profesionālo darbību saistītajos publiskajos izteikumos nodarbinātais paskaidro, vai viņš pauž savu personisko vai aģentūras oficiālo viedokli.

Attiecībās ar citām personām nodarbinātais izturas ar cieņu, respektējot profesionālās prasības un likumiskās intereses.

Ja nodarbinātajam rodas šaubas par savas vai cita nodarbinātā iecerētās vai īstenotās rīcības atbilstību ētikas principiem, viņam ir tiesības konsultēties ar uzticības personu ētikas jautājumos.

Uzticības personu ievēlēšanu organizē Personāla daļa pēc šāda principa:

16.1. viena uzticības persona pārvaldes struktūrvienībās un centralizētajās nodaļās nodarbinātajiem;

16.2. uzticības persona katras teritoriālās nodaļās nodarbinātajiem.

Uzticības persona pēc pieprasījuma konsultē nodarbinātos par ētikas jautājumiem un nepieciešamības gadījumā var ierosināt aģentūras direktoram izveidot ētikas komisiju sarežģīta gadījuma izvērtēšanai.

III. Nodarbināto savstarpējās attiecības un saskarsme ar aģentūras klientiem

Nodarbināto savstarpējo attiecību pamatā ir cieņa, pieklājība, godīgums, izpalīdzība, sadarbība, savstarpēja uzticēšanās un atbalsts.

Nodarbinātais izvairās no savu kolēģu goda vai cieņas aizskaršanas neatkarīgi no ieņemamā amata, izcelsmes, sociālā vai mantiskā stāvokļa, rases, nacionālās piederības vai dzimuma.

Nodarbinātais sadarbojas ar citiem kolēģiem, sniedzot vai saņemot nepieciešamo palīdzību uzdevuma veikšanai.

Nodarbinātais rūpējas par jauno nodarbināto iesaistīšanu darba kolektīvā, daloties savās profesionālajās zināšanās un pieredzē.

Nodarbinātais izturas pieklājīgi, iejūtīgi un atsaucīgi pret jebkuru personu, kam sniedz pakalpojumu, novērš pieļautās kļūdas un atvainojas klientam.

Nodarbinātais neizpauž un neizmanto informāciju, kas viņam zināma par klientu, mērķiem, kas nav saistīti ar amata pienākumu veikšanu.

IV. Interesešu konflikta novēršana

Nodarbinātais atsakās no tādu darba pienākumu veikšanas, kas saistīti ar viņa, radnieku vai darījumu partneru personiskām vai mantiskām interesēm.

Nodarbinātais ar savu tiešo vadītāju izvērtē visas iespējamās interesešu konflikta situācijas, tai skaitā privātās vai ģimenes attiecības ar aģentūras klientu, piegādātāju vai pakalpojuma sniedzēju.

Ja privātās attiecības var radīt interesešu konflikta situāciju, nodarbinātais par to nekavējoties informē savu tiešo vadītāju, un vadītājs nodod uzdevumu izpildei citam nodarbinātajam.

Nodarbinātais amata stāvokli un informāciju, kas iegūta, pildot amata pienākumus, izmanto tikai sabiedrības labā. Nav pieļaujama amata stāvokļa un iestādes resursu izmantošana privātās interesēs.

Nodarbinātais no klienta vai pakalpojuma sniedzēja nepieņem dāvanas un citus labumus.

Nodarbinātais neatbalsta un neslēpj prettiesisku rīcību. Ja nodarbinātā rīcībā nonākusi informācija par iespējami prettiesiskiem (t.sk. koruptīviem) gadījumiem, viņš par to elektroniski vai mutiski ziņo savam tiešajam vadītājam, aģentūras direktoram, uzticības personai ētikas jautājumos vai Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam. Par iepirkumu komisijas locekļa pārkāpumu ziņo iepirkumu komisijas priekšsēdētājam. Par nodarbinātā tiešā vadītāja vai iepirkumu komisijas priekšsēdētāja pārkāpumu nodarbinātais ziņo aģentūras direktoram.

Tiešais vadītājs, aģentūras direktors un uzticības persona ētikas jautājumos nevienam neizpauž 29.punktā paredzētajā kārtībā ziņojušā nodarbinātā vārdu, uzvārdu, amatu, struktūrvienību vai citu informāciju, kas var netieši norādīt uz šo nodarbināto, turpmākai rīcībai izmantojot tikai ziņotos faktus vai izteiktās aizdomas. Tiešais vadītājs un uzticības persona ētikas jautājumos minēto (tiešo un netiešo) informāciju par nodarbināto nenodod arī aģentūras direktoram.

Konstatējot 30.punktā minētās neizpaužamās informācijas izpaušanas faktu, nodarbinātais, kas to uzzinājis, ziņo aģentūras direktoram, kurš lemj par tālāko rīcību.

V. Ētiskas lobēšanas noteikumi

Nodarbinātais papildus valsts pārvaldē noteiktajām vērtībām un ētikas pamatprincipiem, likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” un citos normatīvajos aktos noteiktajiem ierobežojumiem un aizliegumiem ievēro šajā nodaļā noteiktos ētiskas uzvedības noteikumus komunikācijā ar lobētājiem:

32.1. izvērtē ikvienu ielūgumu vai viesmīlības piedāvājumu, ņemot vērā to, kāds labums no šādu ielūgumu pieņemšanas ir iestādei kopumā un vai tas nav saistīts ar ieinteresētību panākt kādu labvēlību piedāvātājam;

32.2. neizmanto savu dienesta stāvokli un personiskos kontaktus, lai kādam no lobētājiem nodrošinātu piekļuvi augstākām amatpersonām, kas ir atbildīgas par lobētāju interesējošu lēmumu pieņemšanu;

32.3. nemaldina lobētāju, radot iespaidu, ka var nodrošināt viņam piekļuvi augstākām amatpersonām vai arī ietekmēt viņu pieņemto lēmumu;

32.4. par atbildību vai bez tās nepārstāv privātpersonu kā lobētājs valsts vai pašvaldības institūcijā.

VI. Nobeiguma noteikumi

Ētikas kodekss stājas spēkā 2019.gada 1.janvārī.

Ētikas kodeksa 15. un 17.punkts stājas spēkā pēc uzticības personas ētikas jautājumos ievēlēšanas.

Ar šī kodeksa spēkā stāšanos spēku zaudē aģentūras direktora 2009.gada 22.janvārī izdotais Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras darbinieka profesionālās ētikas kodekss.

Direktore

I. Šmitiņa

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu bez laika zīmoga

D.Žuka-Rože 67013607

Dagnija.Zuka_Roze@vsaa.gov.lv

<https://www.vsaa.gov.lv/lv/vsaa-etikas-kodekss>